

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Iesus vt à suis domesticis, hoc est discipulis sit derelictus inter suos hostes
Co[ncio] IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

est) magica deputavit arti. Porro Iesus se non ignorare Iudæ simulationem ostendens, dicit: *Amice* (quoniam amicum te simulas, tu autem videris qui sis amicus) *ad quid venisti?* In quantam cæcitatem, in quam enorme corruisti facinus? ne putes me peccatum tuum latere. *Iuda, osculo filium hominis tradis?* Videbant itaq; ij qui aduenerant, indicatum hoc signo, sibi Iesum, & ad manus iniiciendas se parant. Quod videntes discipuli, Dominum interrogant, si gladio iubeat pugnare, nec expectato responso, Petrus accelerat educere gladium, pontificisq; seruo amputat aurem. Animosior erat factus Petrus, vbi ad primum Domini verbum hostes viderat prostratos, confidens nõ inferiori virtute Dominum omnes qui contra se erigerentur, percussurum. Non est dubium quin Christus hic animum atq; ferociam hostium mitigauerit contra Petrum, vt nihil in illum possent, propter verbum suum prohibentis: *Sinite hos abire*: alioquin in centum mox diuisissent partes Petrum. Increpat verò Petrum Dominus, & in vaginam recondi gladium iubet, dicens se non egere duodecim Apostolorum protectione, si via vti vellet defensionis, qui duodecim Angelorum posset habere legiones. Aduocatq; seruo, auriculam eius tetigit, abscissamq; restituit. Verum ij qui aderant nihil mitigati, furore nimio Dominum inuadunt: & iniicientes illi sacrilegas manus, ipsum capiunt atque ligant.

Precatio pro liberatione captiuitatis vitiorum.

Domine Iesu Christe, tu qui propter nos capi impietq; sacrilegis tractari & cædi manibus voluisti, libera nos à vitiorum atq; delictorum nostrorum captiuitate, vt in libertate spiritus tibi seruientes, atque tui amoris tibi vinculis astricti, à te nunquam valeamus separari, qui es benedictus in secula, Amen.

DE FUGA DISCIPULORUM. Theorema IX.

ARGUMENTVM.

Dominus Iesus, optimus suauissimusq; magister, qui paulò ante discipulos suos & sermone & oratione præmunierat, eosdemq; cum donis, tum honoribus, atq; adèd promissis muneribus honorauerat, hic ab illis contra pollicitationes suas fugientibus est exhonoratus: atque solus, omnibus destitutus amicis, inter medios hostes derelictus.

IESUS VT A SVIS DOMESTICIS, HOC EST, DISCIPULIS SIT DERELICTUS INTER SVOS HOSTES. Concio IX.

Prima huius argumenti pars, in theoremate quarto supra explanata est pro maiori parte. Siquidem Dominus ad hortum egressurus, quo sciebat se capiendum, Apostolis prædixit eorum timorem, pusillanimitatem atque scandalum ex sua passione illis futurum: *Omnes, inquit, scandalum patiemini in me in ista nocte: quomodo scriptum est, Percutiam pastorem & dispergentur oves gregis, &c.* Itemq; *Ecce venit hora, & iam venit, vt vnusquisque dispergatur in propria, & me solum relinquatis.* Petrus feruentior cæteris, mox

X 3

respon-

Marc. 14.

respondit: *Et si omnes scandalizati fuerint in te, ego non scandalizabor.* Dominus autem illi prædicens ipsius infirmitatem, ne nimium præsumeret: *Amen, inquit, dico tibi, quia tu hodie in nocte hac prius quam gallus vocem bis dederit, sermone negaturus.* Ego, inquit Petrus, *paratus sum tecum ire in carcerem, & commori tibi, &c.* Non solus autem Petrus, verum etiam omnes Apostoli ita se facturos pollicebantur. Hi igitur quos præmunerat & præmonuerat, charissimi eius amici, ab ipso Iesu in eius calamitate defecerunt, licet (vt dixi) multa eisdem

Beneficia Apostolis à Christo in vltima cœna collata, quanta.

in cœna pauldante contulerat beneficia. Nam ipsemet corpore suo & sanguine illos cibauit atq; potauit. Ipse potestatem angelis tremendam dedit, ordinando eos sacerdotes, animarum rectores, iudices, data eis autoritate aperiendi & claudendi cœlum. Quæ licet omnia, multoq; plura alia fecerit, nequaquam tamen humana infirmitate, exuti, cum Domino diutius perstitierunt, quam hostibus eum viderunt superiorem. Nam postquam se Dominus in hostium tradidit manus, vbi viderunt tam atrociter eundem tractari, atq; crudeliter cædi, in nullo se penitus defendente, scandalizati fugere omnes. Hoc secundam huius argumenti partem nunc tangit. Quocirca cum sanctorum Apostolorum reuerentia eorumq; venia loquar, si fortasse peccatum eorum plus æquo exaggerauerim: quandoquidem nihil in illorum contemptum, sed in Christi loquar, quicquid dicturus sum, gloriam. Constat namq; eos penitentia deinde facta, & pristinam eos fidem, & nunc maiorem gloriam esse assumptos: nec modo id illis esse probro, sed gloriæ, non propterea quod fugerunt à Domino, sed quod à fuga, dolentes super sua pusillanimitate atq; infidelitate, redierunt: indeq; fortiores effecti, Christo inseparabiliter adhererunt. Ita q; post dulcem Christi amorosamq; sui exhibitionem, postquam illorum lauerat pedes, postquam eis corpus & sanguinem tradiderat, postquam longissimo deniq; eos sermone præmonuerat multa tribuens eis, multaq; promittens, vbi etiam & illi perseverantiam fidelem, puta vsq; ad mortem promiserant iam visa Christi humilitate atq; patientia, quod sinebat se quomodo hostes volebant impiè tractari, territi fugere omnes: & quicquid ante Domino promiserant, violauerunt, & facti sunt fidefragi in Dominum suum.

Fuga Apostolorum quomodo illis in maiorem gloriam versa.

Gravior est autem inde eorum infidelitas, quod memores esse debuerant, quod sui tantum copiam Christus hostibus dederit tractandi quomodo vellent: prohibuerit verò, ne quicquam inferrent mali in suos discipulos. Atq; idcirco frustra Apostoli metuebant propterea quod Christi imperio seu interdictione nulla foret potestas super terram, quæ posset vel vnico nutu contraire. Quare inuenti sunt etiam Apostoli increduli Christo, hoc est, neq; fideles neq; constantes, sed, si licet dici, fidefragi: quippe qui Christi prohibitionem, quæ ad hostes loquens, vt suorum injuria abstinere, dicens: *sinite hos abire:* territam putabant atq; inanem, hoc est, nullius siue autoritatis siue virtutis. Næ si Christi his aliquid tribuissent verbis, nihil timuissent, tametsi in hostium medio perstitissent. Scirent namque virtutem sibi adesse, se inter omnia pericula protegentem atq; seruantem immunes. At promissionum suarum (vt dixi) immemores, nec Christi, verborumq; eius pensata virtute pristina illius sanctæ amicitia quam cum Christo habuerant, abdicant virtutem: & dum corpora sua saluare cupiebant, vitam dereliquerunt, animas suas grauius faciunt. Vbi considerandum præterea, si crimen læsæ maiestatis imponitur

Fuga discipulorum cuiusmodi peccatum fuerit.

seruo

seruo fugienti, atq; dominum suum in praelio deserenti, iuxta leges ciuiles: quanta erit noxae aestimandum, quae plectendum poena, Dominum caeli ac terrae creatorem (cuius sunt serui, domini terrae, reges & imperatores orbis, pro quo nulla creatura non merito se deberet exponere in mortem) derelinquere, seq; fugiendo ab ipso subtrahere? Merito reminisci debuerant, de quo paulo ante in illis gloriatus fuerat pius magister ac Dominus, quod ipsi forent qui permanissent secum in tentationibus suis, & propterea regnum illis diceretur, vt ederent & biberent super mensam suam, & sederent in duodecim sedibus, iudicaturi duodecim tribus Israel, ne hac gloria se priuarent, neue gloriae suae imprimerent maculam. At nihil minus est mihi in animo, quam vituperare Apostolos, quorum Christus infirmitatem praesciuit in hanc humilitationem eos quoq; sinens venire quo imbecillitatem nostram, qui grauius quoridie delinquimus, consolaretur, & ad spem nos veniae erigeret. Ipsos enim cadere permisit, quia erigere atq; eos quam ante fuerant, facere, decreuit sublimiores. Nostrum est, qui Christi duntaxat inuestigamus afflictiones, hic expendere, quantam afflictionem Iesu cordi pijsimo atq; fidelissimo discipulorum hac fuga intulerit, quantam tristitiam illi excitauerit, quantum deniq; compassionis illi infixit vulnus. Siquidem dum in ipsum manus iniicerent sacrilegas inimici, dum furor eorum tumultusq; esset grandis, carit. *Adolescens tamen quidam sequebatur illum amictus sindone super nudo. & tenebant eum. At ille relicta sindone, nudus profugit ab eis. Quis iste fuerit adolescens, Euangelista non explicat. Sed quidam Ioannem suspicantur fuisse, qui tunc quidem fugerit, recuperata tamen sindone aut alijs vestimentis indutus, redierit, Iesu cupiens finem videre. Alij Iacobum fuisse dicunt eius fratrem. Alij quendam ex domo vbi Christus coenauerat, adolescentem. Quisquis fuerit certum est: illum feruentiorem animum constantioremq; caeteris habuisse Apostolis ad Christum: vt qui caeteris sibi fuga consulentibus Christum quoad potuit, secutus sit. Et hanc quidem infirmitatem omnes in se ostenderunt Apostoli erga Christum. Maiorem tamen omnibus ille, qui caput constituendus erat omnium, Petrus lapsum admisit. Hic namq; tamen in eius corde adhuc non extinctus foret ad Christum amor, quem plus omnibus dilexerat, fugit tamen & ille cum reliquis. Verum paululum resumptis animis, Christum sequebantur a longe: atq; adiutus consortio Ioannis, qui in domo Annae pontificis notus erat, introuissus est in atrium pontificis. Hunc dum ancilla interrogaret ostiaria, compatiens illi, quia timidus introibat, esset ne & ipse ex discipulis vnus hominis istius, quali volens illi suadere, prudentius eum facturum, si maneret foris, nec se exponeret periculo, statim respondit Petrus: *O mulier, non sum.* Christum negauit hac responsione Petrus, quoniam quidem se eius negauit discipulum. Et gallus cantauit, obaudiente tamen Petro. Cum vero ad ignem sederet, & calefaceret se inter ministros, multis interloquentibus, ipsumq; asseuerantibus esse Christi discipulum, negauit Petrus cum iuramento se cognoscere hominem, neq; quid dicerent se scire. Alijs vero contradicentibus, & vno hoc, alio aliud dicente, vt ipsum esse conuincerent vel ex sermone, quod Galilaus erat, vel quod cum Iesu visus fuerat in horto, Petrus anathematizare coepit, detestariq; ac iurare, se non esse Christi discipulum.*

Denuo

Luca 22.

Apostolos
cur cadere
Christus per-
miserit.Fuga disci-
pulorum qua-
tam affli-
ctione cordi
Iesu intule-
rit.Marc. 14.
Adolescens
Christum se-
cutus quis.Negatio Pe-
tri tertia.
Luca 22.

Conuersus
quomodo
Christus Pe-
trum respec-
xit.

Denuò igitur gallus cantauit. Conuersus itaq; Iesus, quasi qui dissimulando Petri oblitus fuisset, non illum protegens, sed labi finens, respexit eum oculis suę misericordię, atq; per internam illi insinuans inspirationem quid egisset, quomodoq; hunc illi lapsum prenunciasset *recordatus est Petrus*, rediens ad cor, verbi quod sibi Christus prædixerat: *Antequam gallus cantet bis, ter me negabo.*

Petrus vt cor
Iesu duplici
vulnere sauci-
auerit.

Egressus igitur foras, sicut amarè quod dilectissimum suum atq; fidelissimum negauerat magistrum, cor Iesu duplici vulnere sauciens: id est, negatione videlicet primo, deinde lachrymosa contritione. Neque enim pietas Iesu se continere potuit, vt compassione erga dilectum discipulum plorantem amarè detestatione sui peccati, & præ amore magistri dilecti non vulneraretur.

Precatio pro contritione peccatorum.

Psal. 41.

Tu ergo piissime Iesu nos quoque misericordia tua oculis respice, veramq; & perfectam nobis contritionem pro peccatis nostris, qua lachryme sint nobis panis die ac nocte, infunde: vt in fletu penitentia tibi reconciliemur & in tuo sanguine pro nobis effuso, ab omnibus peccatis, vitijs ac negligentijs nostris emundemur, qui es sine fine benedictus, Amen.

DE DOMINI IESU ANGVSTATIONE IN DOMO
Anna & Caphe. Theorema X.

ARGVMENTVM.

Qui in angustijs & necessitatibus nostris, tum nos omnes, tum potissimè gentem Hebræam conclusam consolabatur; latam aperiens euadendi viam, atque capiens, propter nos & ab eadem gente nunc vndique angustatur.

IESUS QUAM FVERIT SEMPER IN ANGVSTIIS
fidelissimus liberator. Concio X.

Quomodo
gentem He-
bræorū Deus
ex multis an-
gustijs sæpè
liberavit.
Exod. 13. 14.

Argumenti huius prior pars, ex sermone octauo supra habito, non parum confirmatur. Recordare enim quid ibi dictum fuerit, quomodo filij Israel Aegyptum egredientes, quando ex omni erant parte conclusi, ante se rubrum habentes mare, à tergo verò insequentes hostes, à lateribus vastam inuiamq; eremum angustiati fuerint, clamauerintq; nihil aliud expectantes, quam ex omni parte interitum: Dominus verò ex omni eos angustia eripuerit, viam illis per mare rubrum aperiens, qua sicco transirent pedes. Pharaonem verò omnemq; eius exercitum post illos insequentem, dum in medio essent maris, fluctibus vndarum relabentibus, Israelq; traducto, submerfit. Recole præterea quomodo eundem populum de hostium manu, de imperantium sibi tyrannide, deq; vastantium manibus, imò de quacumq; angustia calamitate vè (quibus sæpenumero peccatis suis id facientibus, fuerant comprehensi) liberauerit, illis rectores & iudices constituens, qui eos (dum a liquo vita eis morte fuisset amarior) tutarentur. In mentem quoq; veniat Dauid, quomodo illum suosq; quos habebat secum Dominus liberauerit, quando Saulem regem fugiebat persequentem, eratq; Dauid eo tempore cum suis in deserto

Iudic. 2.

Dauid con-
clusus à Sau-
le, quomo-
do liberatus.